

ሚያዝያ 09 ቀን 2004 ዓ.ም.

ዳኞች፡- ተሻገር ገ/ሥላሴ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሀመድ

ነጋ ዱፍሳ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባልስልጣን-አቃቤ ሕግ ትዝታ ዘውዴ ቀረቡ

ተጠሪ፡-

- 1. አቶ አልፈድል አሻፊ
- 2. አቶ ሰከርያ የሱፍ
- 3. አቶ ኢስማኤል ሐሰን

} ጠበቃ መሐመድ ከድር ቀረቡ

መዝገቡ ተመርመሮ ተከታዩ ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍ ር ድ

ጉዳዩ በወንጀል ጉዳይ በተሰጠ ውሳኔ ቅሬታ ያለው ወገን ይግባኝን ሥልጣን ላለው ፍ/ቤት ለማቅረብ በሕጉ ተለይቶ የተመለከተውን የጊዜ ገደብ የተመለከተ ነው። አመልካች ባሁኑ ተጠሪዎች በአሰላሳ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት የወንጀል ሕጉን አንቀጽ 32(1ሀ) እና የጉምሩክ አዋጅ ቁጥር 622/2001 አንቀጽ 91 ስር የተመለከተውን በመተላለፍ የጉምሩክ ስነ ስርዓት ሳይፈጸም አስራ አምስት የቀንድ ከብቶችን ወደ ሱዳን ለማስወጣት ሲሉ ሰባት ኪሎ ሜትር ሲቀራቸው መያዛቸውን ገልጾ አንደኛ ተጠሪ በዋና ወንጀል አድራጊነት፣ ሁለተኛ እና ሶስተኛ ተጠሪዎች ደግሞ በግብረ አበርነት የኮንትራባንድ ወንጀል ፈፅመዋል በማለት ክስ የመሰረተባቸው ሲሆን ተጠሪዎች ክደው ተከራክረው አቃቤ ሕግ አሉን ያላቸውን ማስረጃዎችን አቅርቦ ከአሰማ በኋላ ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ የሰማው የዞኑ ከፍተኛ ፍ/ቤት ጉዳዩን መርምሮ ተጠሪዎች የወንጀል ድርጊቱን ስለመፈጸማቸው አቃቤ ሕግ በማስረጃዎቹ አላስረዳም በማለት ተጠሪዎችን ምንም መከላከል ሳያስፈልጋቸው ወ/መ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 141 መሰረት በነፃ አሰናብቷቸዋል። ከዚህም በኋላ አመልካች ይግባኝን ለቤንሻንጉል ጉምዝ ብሔራዊ ክልል መንግስት ጠቅላይ ፍ/ቤት መደበኛ ችሎት አቅርቦ ጉዳዩ ተጠሪዎችን በመልስ ሰጪነት ያስቀርባል ተብሎ ግራ ቀኝ ከተከራከሩ በኋላ የአመልካች የይግባኝ አቤቱታ አቀራረቡ በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁጥር 187(2) ስር የተመለከተውን የሰላሳ ቀናት የጊዜ ገደብ ጠብቆ ያልቀረበ መሆኑን በማረጋገጥ መዝገቡን ዘግቶታል። የአሁኑ የሰበር አቤቱታ የቀረበውም ይህንኑ ውሳኔ በመቃወም ለማስለወጥ ነው።

የአመልካች የሰበር አቤቱታ መሰረታዊ ይዘትም የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት የይግባኝ ጊዜውን ለመቁጠር መነሻ ያደረገበት ጊዜ ትክክለኛ ያለመሆኑንና ይግባኝን ግንቦት 25 ቀን 2003 ዓ.ም ግልባጩን በመቀበል ሰኔ 24 ቀን 2003 ዓ.ም ለይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ያቀረበ ሆኖ እያለ የይግባኝ ግልባጩ ለአመልካች የደረሰው ግንቦት 17 ቀን 2003 ዓ.ም ስለመሆኑ ተረጋግጧል በሚል ምክንያት የሰላሳ ቀናት የጊዜ ገደብ አልፏል ተብሎ የይግባኝ መዝገቡ መዘጋቱ ሥነ

ሥርዓቱን ያልተከተለ መሆኑን እንዲሁም በዋናው ጉዳይ የተሰጠው ውሳኔ ሕጋዊ ያለመሆኑን በመዘርዘር ውሳኔው ሊለወጥ ይገባል ሲል መከራከሩን የሚያሳይ ነው። አቤቱታው ተመርምሮ የአመልካች የይግባኝ አቤቱታው በወቅቱ ያልቀረበ ነው ተብሎ በክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ውድቅ መደረጉ ባግባቡ መሆን ያለመሆኑን ለመመርመር ሲባል ለዚህ ሰበር ሰሚ ችሎት ያስቀርባል የተባለ ሲሆን ለተጠሪዎችም ጥሪ ተደርጎላቸው ቀርበው ግራ ቀኙ በፅሁፍ እንዲከራከሩ ተደርጓል።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለጸው ሲሆን ይህ ችሎትም የግራ ቀኙን ክርክር ለሰበር አቤቱታው መነሻ ከሆነው ውሳኔ እና አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ በሚከተለው መልኩ መርምረናል። ጉዳዩ ለሰበር ችሎቱ ሲቀርብ በጭብጥነት የተያዘው የይግባኝ ማቅረቢያ ጊዜው ያለፈው በአግባቡ መሆን ያለመሆኑን ለመመርመር ሲባል ነው።

የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት አመልካች የይግባኝ ጊዜ ማቅረቢያ ሳይጠበቅ ይግባኙን አቅርቧል ወደሚለው ድምዳሜ የደረሰው የዞኑ ከፍተኛ ፍ/ቤት በጉዳዩ ላይ ግንቦት 10 ቀን 2003 ዓ.ም ውሳኔ ሰጥቶ አመልካች የይግባኝ መዘገቡ ተገልብጦ እንዲሰጠው ውሳኔ ከተሰጠ በ2ኛው ቀን ማለትም ግንቦት 11 ቀን 2003 ዓ/ም መጠየቁን፣ ግንቦት 17 ቀን 2003 ዓ/ም ደግሞ የይግባኝ መዘገቡን ግልባጩን መቀበሉንና በዚህ ቀን ሽጌ የተሰጠው መሆኑና አመልካች ለይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ሰኔ 24 ቀን 2003 ዓ.ም ይግባኝ ማቅረቡ መረጋገጡን መርምሮ እነዚህ ፍሬ ነገሮችን መሰረት በማድረግም በወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁጥር 187(2) ስር የተመለከተው የሰላሳ ቀናት የጊዜ ገደብ ሲሰላ አመልካች ይግባኙን ያቀረበው የሰባት ቀናት ጊዜ ከአለፈ በኋላ መሆኑ ተረጋግጧል በማለት ነው። አመልካች ይህንኑ የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ድምዳሜ የተሳሳተ ነው በማለት በዚህ የሰበር ችሎት የሚከራከረው ይግባኙ ተገልብጦ የተሰጠው ግንቦት 17 ቀን 2003 ዓ/ም ሳይሆን ግንቦት 25 ቀን 2003 ዓ/ም ስለመሆኑ በክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በነበረው የቃል ክርክር ጊዜ ተረጋግጧል፣ ማስረጃም ቀርቧል በሚል ነው። ተጠሪዎች ደግሞ ይህ የአመልካች ክርክር እውነትነት የሌለው መሆኑን በመዘርዘር የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በፍሬ ነገር የፈፀመው ስህተት የለም በማለት ለዚህ ችሎት በጽሁፍ መልስ ሰጥተዋል።

በዚህ ጉዳይ አግባብነት ያለው የወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁጥር 187(2) ድንጋጌ የውሳኔው ግልባጭ የተሰጠው ሰው ይግባኙን ለማየት ሥልጣን ላለው ፍ/ቤት ይግባኙን ማቅረብ ያለበት ግልባጩ በተሰጠው በሰላሳ ቀናት የጊዜ ገደብ ስለመሆኑ አከራካሪ የሆነ የሕግ ጥያቄ አይደለም። አከራካሪውና በሰበር ችሎቱ ትርጉም ያስፈልገዋል ተብሎ በአመልካች ጥብቅ ክርክር እየቀረበ ያለው የይግባኝ መዘገቡ ግልባጭ ለአመልካች የደረሰው ግንቦት 25 ቀን 2003 ዓ/ም እንጂ ግንቦት 17 ቀን 2003 ዓ/ም በሚል ነው። ይሁን እንጂ ይህ የፍሬ ነገር ክርክር ሲሆን ፍሬ ነገሩን የማጣራትና ማስረጃን የመመዘን ስልጣን ያለው የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት አመልካች የይግባኝ መዘገብ ግልባጩ የደረሰው ግንቦት 17 ቀን 2003 ዓ/ም ሆኖ በዚሁ ቀን በተጻፈለት ሽጌ ደብዳቤ መሰረት ይግባኙ ሰኔ 24 ቀን 2003 ዓ/ም መድረሱን አረጋገጠ እንጂ አመልካች እንደሚለው በቃል ክርክር ወቅት ለአመልካች ይግባኙ የተሰጠው ግንቦት 25 ቀን 2003 ዓ/ም ስለመሆኑና ማስረጃም በስር ፍ/ቤት መዘገብ መቅረቡ አለመረጋገጡን በውሳኔው ላይ ገልጾ በዚህ ረገድ የቀረበው የአመልካች ክርክር ተቀባይነት የለውም ሲል ደምድሟል። እንዲህ ከሆነ ይህ ችሎት በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግስት አንቀፅ 80(3(ሀ)) እና አዋጅ ቁጥር 25/1988 አንቀፅ 10 ድንጋጌዎች መሰረት የተሰጠው ስልጣን ፍሬ ነገርን ማጣራት ወይም ማስረጃን

መመዘን ሳይሆን ፍሬ ነገርን የማጣራትና ማስረጃን የመመዘን ስልጣን ያላቸው ፍ/ቤቶች በሕጉ አግባብ የደረሱበትን ድምዳሜ እንደ እውነት በመቀበል በሕጉ አተረጓጎም ወይም አተገባበር ረገድ መሰረታዊ የሆነ ስህተት ተፈፅሞ ከሆነ ይህንን ማረም ነው። በተያዘው ጉዳይም ለጉዳዩ ቀጥተኛ የሆነ ተፈጻሚነት ያለውን የወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁጥር 187(2) ድንጋጌን በመተርጎም ወይም በመተግበር ረገድ የክልሉ ጠቅላይ ፍ/ቤት የፈፀመው መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የሌለ ሲሆን በአመልካች በኩል በቅሬታነት የቀረበው ነጥብም የፍሬ ነገር እንጂ የመሰረታዊ ሕግ ስህተትን መመዘኛ የሚያሟላ ባለመሆኑ ልንቀበለው የምንችለው ሆኖ አልተገኘም። ሲጠቃለልም የአመልካች የይግባኝ ጊዜ አልፏል ተብሎ የተሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የሌለበት ሆኖ ስለአገኘነው ተከታዩን ወስነናል።

ው ሳ ኔ

1. በቤኒሻንጉል ጉምዝ ብ/ክልላዊ መንግስት ጠቅላይ ፍ/ቤት በመ/ቁጥር 03080 መስከረም 10 ቀን 2004 ዓ.ም. የተሰጠው ውሳኔ ጸንቷል።
2. የአመልካች የይግባኝ የቀረበው በወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁጥር 187(2) ድንጋጌ ስር የተመለከተው የጊዜ ገደብ ከአለፈ በኋላ ነው ተብሎ የይግባኝ መዝገቡ መዘጋቱ በአግባቡ ነው ብለናል።

ት ዕ ዛ ዝ

በዚህ ችሎት መስከረም 23 ቀን 2004 ዓ/ም ተሰጥቶ የነበረው እግድ ተነስቷል። ለሚመለከተው አካል ይጻፍ።

መዝገቡ ተዘግቷል፤ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ት/ዘ